

Årsberetning Den Gamle By

Af Thomas Bloch Ravn

I forbindelse med finansloven for 2013 faldt det lykkeligvis på plads, at staten forlænger sin særbevilling til Den Gamle Bys arbejde med Den Moderne By. Og ved Aarhus Byråds budgetforlig for 2014 blev det besluttet, at også en kommunal særbevilling vil fortsætte. Den Gamle By er såvel stat som kommune stor tak skyldig for en uvurderlig opbakning.

Den Gamle Bys virke som et både nationalt og lokalt museum fungerer godt, og en vis usikkerhed fra Den Gamle Bys side overfor også at skulle have ansvaret for Aarhus' historie er gjort fuldstændig til skamme. Vi ser nu store perspektiver i kombinationen af lokal og national historie i regi af Den Gamle By.

Såvel 1974-kvarteret som Aarhus Story skrider fremad som

*Tårnborg åbnede for publikum
19. juni 2013.*

planlagt, og det nyåbnede Tårnborghuset 1974 er utvivlsomt hovedårsagen til en markant forøgelse af antallet af gæster i Den Gamle By. Alt tegner til, at Den Gamle By for første gang nogensinde kommer over de 400.000 besøgende her i 2013.

Regnskab og besøgstal for 2012

Den Gamle Bys regnskab for 2012 udviser en omsætning på kr 53.836.478 (2011: kr 49.362.066) og et overskud på kr 382.286. I dette driftregnskab er inkluderet investeringer i en række projekter og basale støttefunktioner. Dertil kommer en række større projekter, der har hver deres særlige regnskab og økonomi. Inklusiv omsætning på disse igangværende projekter er Den Gamle Bys bruttoomsætning kr 137.327.000 (2011: kr 117.770.000).

Besøgstallet nåede i 2012 op på 386.189, hvilket er en fremgang på ca 26.000 i forhold til 2011 og det næstbedste år i museets historie. I skrivende stund (primo oktober) er besøgstallet 25 pct over sidste år, så meget skulle gå galt, hvis ikke besøgsrekorden slås i 2013. Besættelsesmuseet havde i 2012 i alt 10.734 besøgende, hvilket er det hidtil bedste besøgstal.

Følgende resumé af regnskabet er angivet i tusinder:

Indtægter

Offentlige tilskud	29.609
Entré	18.985
Butiksdrift	3.505
Den Gamle Bys Venner, årbog m.v.	833
Restaurantdrift	-102
Renteindtægter	1
Diverse	1.005
Indtægter i alt	53.836

Udgifter

Personale	36.565
Vedligeholdelse og drift af bygninger	5.370
Udstillinger og arrangementer	1.006
Administration incl markedsføring	5.214
Øvrige driftsomkostninger	821
Nødvendige ombygninger mm.	2.258

Udvikling af formidling og information mm.	1.600
Renteudgifter	70
Afskrivninger	550
Udgifter i alt	53.454

<i>Overskud</i>	382
-----------------	-----

Den Gamle By vil ikke kunne opfylde sine forpligtelser som museum uden en meget betydelig egenindtjening, og museets økonomi er derfor overordentlig følsom over for udsving i besøgstallet. I gode år er det således muligt at foretage forskellige nødvendige investeringer, mens det i dårlige år blot drejer sig om at undgå underskud. Det skal også bemærkes, at realisering af udviklingsprojekter er helt afhængig af betydelige eksterne sponsorater og donationer. En række af disse vil blive omtalt nedenfor.

Offentlig støtte og sponsorer

Den Gamle By modtager driftstøtte fra såvel Kulturministeriet som Aarhus Kommune.

I oktober 2012 så det ud til, at staten ville reducere sit tilskud til Den Gamle By med i alt 2,8 mio kr; se årsberetningen for 2012. Efter en længere diskussion og en del politisk lobbyarbejde lykkedes det at få skabt flertal for en forlængelse af statens bevilling.

Den Gamle Bys hovedsponsor er Morgenavisen Jyllands-Posten.

Sanger, musiker og komponist Lars Muhl donerede sin samling af effekter til dokumentation af Aarhus-rockens historie. Her finder han sig selv med sit band Daisy på Jørgen Angels billede i udstillingen BEAT mm, som kan ses frem til nytår.

Carlsberg Danmark sponserer sommerens promenadekonserter i Traktørstedet Simonsens Have, Stark Aarhus sponserer Håndværks- og bryggedage, og Falck sponserer Legedage. A. Enggaard A/S og NorCap A/S sponserer museets arbejde med bygningsdokumentation.

Derudover har museet en række hussponsorer og produkt sponsorer, som trofast bakker op og er med til at sikre Den Gamle Bys virke. Se listen over sponsorer bagerst i denne årbog.

Den Gamle By er alle stor tak skyldig.

Donationer

Årets største donation blev modtaget fra Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, som har givet 14.365.000 kr til erhvervelse, dokumentation og udstilling af en samling klassisk dansk smykkekunst; se nærmere herom side 107.

Augustinus Fonden har ydet et tilskud på 1.000.000 kr til realisering af forskningsprojektet Nydelsesmidlernes Danmarkshistorie. Projektets opstart er i øvrigt støttet af Møllerens Fond med 100.000 kr, Bodil Christiane Kolding Sneums fond med 100.000 kr, ligesom Farumgaard-Fonden har støttet delprojektet Theens danske kulturhistorie med 50.000 kr. Se nærmere om dette projekt side 108.

C.A.C Fonden har velvilligt doneret 723.794 kr til skiltning og publikumsinformation, ligesom fonden i lighed med tidligere år har stillet 25.000 kr til rådighed for indkøb af museumsgenstande.

Bodil Christiane Kolding Sneums Fond har givet 250.000 kr i støtte til undersøgelser vedr auto- og knallertværksted samt blikkenslagerfagets historie, og fonden har endvidere bevilget 120.000 kr til research og udvikling af udstillingskoncept om den aarhusianske rock og rytmiske musik.

Julius Christian Gårdbo og Ketty Laura Gårdbos fond har uddelt 300.000 kr til projektet Made in Aarhus.

Emanuel Sejrs Mindefond har doneret 148.125 kr til videreudvikling af Den Gamle Bys App Aarhus StreetMuseum.

Bodil og Jørgen Munch-Christensens Kulturlegat har bevilget 50.000 kr til udvikling af koncept og trykning af de første to eksemplarer af en ny serie af kataloger til plakatudstillinger.

Formanden for A.P. Møller Fonden Ane M.M. Uggla taler her med Jette Jensen, der i 29 år var sekretær hos gynækolog Ib Windfeldt, hvis klinik fra Kolding nu er en del af Tårnborg 1974. Fra åbningen 19. juni.

Den Faberske Fond har ydet 40.000 kr til udstilling og bog vedr plakatserien "We are all equal – The Faces of Racism Revealed".

Projektet "Det er her jeg bor" modtog støtte fra FO-Århus på 20.000 kr til debatomøder og produktion af film om projektet. Filmen var produceret af den lokale filmand Thomas Castro, og hed "Hyldest til stodderne 2". 3F har bidraget med 10.000 kr til udstillingen "Et døgn i Ulriks liv".

Endelig har Kulturstyrelsen støttet en række projekter. Til projektet "Gellerup in charge – Lokale borgere tager ansvar for egen historie og bygger bro til omverdenen" er der således ydet et tilskud på 473.000 kr. Projektet er omtalt side 102. Til drift af sekretariatet for museernes dragt- og tekstilpulje støtter styrelsen med 30.000 kr, og styrelsen har endvidere støttet til studierejse og konferencedeltagelse i CIETA i Lyon med 12.175 kr.

Åbning af Tårnborg

Årets uden diskussion største begivenhed i Den Gamle By var åbningen af Tårnborg, som er hovedhjørnestenen i

Projektchef Allan Leth Frandsen introducerer kulturminister Marianne Jelved til det elektroniske dilemmaspil hos gynækologen. Fra åbningen af Tårnborghuset 19. juni.

1974-kvarteret. Efter mere end fem års projektering, opførelse og indretning var huset på de knap 1000 etagekvadrater klar til den officielle åbning 19. juni. Og dagen efter kunne publikum besøge konditoriet, gynækologen, frk. Sneum, kollektivet og kernefamilien. Se også artiklen om konditoriet Café Bonnicks fra Aabenraa i denne årbog side 24-36 samt artiklen Tre lejligheder i Tårnborghuset i årbogen for 2012 side 60-65.

Den officielle åbning blev foretaget af formanden for bestyrelsen for A.P. Møller Fonden, Ane M.M. Uggla, og kulturminister Marianne Jelved i fællesskab. Der ud over var der taler af professor og tidligere museumsdirektør for det nationale frilandsmuseum i Holland, Jan Vaessen, hvis tale er optrykt i denne årbog side 15-23. Fra Den Gamle By talte projektchef Allan Leth Frandsen og museumsdirektør Thomas Bloch Ravn, som sluttede sin tale således: "En stor tak til A.P. Møller Fonden for generøs støtte til projektet. Tak til fondens formand Ane Uggla, til bestyrelsen og til direktionen. Også tak for den tillid, I har vist os. Med støtten til Den Moderne By bakker I op om et projekt, der er anderledes, og som – da vi søgte om støtten – endnu havde mange ubekendte. Vi var selv 100 pct overbeviste om, at projektet bar fremtiden i sig, og vi er overordentlig taknemmelige for, at Fonden turde tro på det. Også tak til alle de mange mennesker, der har bidraget til, at vi nu kan indvi Tårnborghuset 1974. Det drejer sig om samarbejdspartnere, om støtter og om kolleger. Tusind tak. Jeres medvirken, medspil og støtte har været afgørende for, at vi er lykkedes med projektet".

Nye måder

I Tårnborghuset indretter og bruger Den Gamle By interiører på en ny måde. Gæsterne får nemlig lov at komme helt ind i stuer, værelser, køkkener og toiletter. De allerfleste steder kan de sætte sig i stolene, lægge sig på sofaerne, kigge i skufferne og åbne skabene.

I lejligheder og boliger møder man på skærme de mennesker, der har boet og arbejdet der. Det er ikke tingene, men menneskene, der er i centrum. Og i flere af interiørerne kan de besøgende grave et spadestik dybere i form af elektroniske opslagstavler med brochurer og pamfletter fra 1974, politiske

Akkurat som i 1974 malede kollektivisterne også denne gang deres egen lejlighed. Nu blot 39 år senere.

dilemmaspørgsmål, supplerende information om sexualitet, ligesom man kan opleve små skyggespil og dialog over midt-bordet.

Også med selve færdiggørelsen af lejlighederne gik Den Gamle By nye veje. 17. marts malede medlemmer fra det oprindelige kollektiv i Skansepalæet 1974 deres eget fællesrum i Tårnborgh. Da de i sin tid boede i Skansen, malede de også selv, og det var en sjov idé, at de igen selv tog fat i pensler og ruller. Det gav samtidig museet mulighed for at gøre pressen opmærksom på alt det nye, der var undervejs i Tårnborgh.

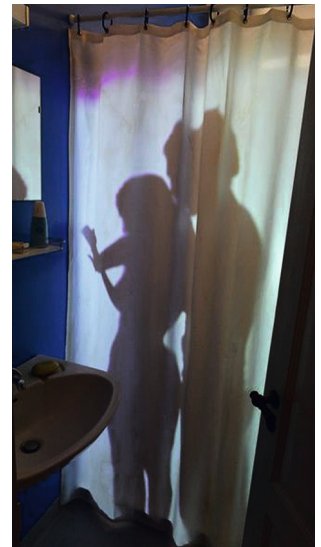
Stor gennemslagskraft

I ugerne op til åbningen var der ikke blot almindelig travlhed med at male og møblere. Den samlede danske presse havde nemlig fået øjnene op for, at der skete noget særligt i Den Gamle By. Og det ville de gerne høre om. Så i lange baner blev der givet interviews til både trykte og elektroniske medier. Der blev fundet billeder, talt i telefon og vist rundt i det næsten færdige Tårnborgh. Alt i mens alle interiører og eksteriører skulle være klar til åbningen. Og lørdagen efter den officielle åbning viste DR 2 en hel temalørdag med Tårnborgh og Den Gamle Bys 1970'ers projekt som emne.

Publikum er strømmet til, og antallet af besøgende er visse dage nærmest fordoblet i forhold til 2012, som også var et godt år for Den Gamle By.

“En af de fedeste museumsoplevelser i kongeriget”, kaldte en gæst fra København oplevelsen i Tårnborgh. “Det var en

I kollektivet i Tårnborgh er der et skyggespil, der illustrerer kollektivets fællesbad.

Den 12. juni løftede kranen det første element til huset fra Viborg på plads.

Der er kø ved pølsevognen, som er et både rigtigt og relevant supplement til Den Gamle Bys øvrige spisesteder. Pølsevognen, der står på Telefонтorvet, betjenes af et særligt laug af frivillige.

tur tilbage til min ungdom med hønsestrik, ølkasser, mørkekammer på badeværelset og Røde Mor. Vel udført og med diskret integration af ny teknologi”.

Der er ingen tvivl om, at mange kan spejle sig selv og deres egen historie i det, de kan opleve i Tårnby. De kommer til at huske ting, de havde glemt, genoplever måske stumper af deres egen historie, og så kan vi se, at de hygger sig, taler sammen og har det morsomt.

Bolværks-potpourri

I åhavnen nedenfor Tårnby vises fem eksempler på bolværker i sten. Et slags potpourri over bolværk fra danske havne.

Tættest på Nygadebroen ses et kyklop-murværk udført i groft tilhuggede granitsten – typisk marksten, der stort set kun er flækket.

Næste bolværkstype er et kvadermurværk med tilhuggede granitsten. Den Gamle By viser to sektioner af denne type. Første sektion består af granitsten, der tidligere har været anvendt til Frederiksbro, som fra 1837 til ca. 1932 førte over Aarhus Å ved Immervad. Anden sektion er sten, der stammer fra Esbjerg, og som er mere rå tilhugget end stenene fra Frederiksbro.

De sidste to typer er henholdsvis en teglstensmur og et betonbolværk.

Nu begynder man at kunne se hele Havnegadekvarteret

Den 15. november 2012 var håndværkerne færdige med brolægning og fortov i Nygade. Gaden adskiller 1927-kvarteret og 1974-kvarteret og er den bredeste gade i de moderne bydele. Straks efter åbningen blev gaden brugt til at fejre 1974-jul, idet der langs fortovet ved Tårnby blev opstillet en kopi af julepynt, som vi kender det fra Løgstørs julepynt: nåletræsrafter med granguirlander og elektriske lyskæder.

I forsommeren var håndværkerne så langt med huset fra Hjørring, at det nu er færdigt i det ydre. Der arbejdes på den indre færdiggørelse, når vejret ikke er til at arbejde udendørs.

Efter at der 7. december var rejsegilde på huset fra København er det gået godt fremad. I begyndelsen af juli var huset under tag, og i skrivende stund er vinduerne ved at være klar til at blive sat i.

Den 11. oktober 2013 var der rejsegilde på huset fra

Skottenborg i Viborg, hvorved man nu for alvor begynder at kunne se hele husrækken.

Baghusene fra Horsens er også godt på vej. Da murværket imidlertid var dårligt bevaret, valgte vi at genskabe husene som et elementbyggeri med skalmur. Det er planen, at også Horsenshusene ved årets udgang vil fremstå som færdige i det ydre.

To tidsmarkører på Telefontorvet

20. juni – dagen efter den spektakulære åbning af Tårnborghuset – blev skodderne smækket op til Den Gamle Bys første pølsevogn. Den står som en populær tidsmarkør på Telefontorvet, hvor den repræsenterer 1974-siden af torvet. Pølsevognen er sponseret af Børnenes Kontor i Aarhus og drives af et laug af frivillige.

I torvets anden side markerer telefonkiosken fra Aarhus året 1927. Kiosken åbnede i foråret efter en omfattende restaurering, hvor den blev ført tilbage til det udseende, den havde på Sct Clemens Torv i 1927. Samtidig blev kiosken forsynet med tidstypiske reklamer, aviser og blade.

Aarhus-kiosken er en fin tidsmarkør på Telefontorvet. Her midt i det store publikum til koncerterne i forbindelse med 70'erne festivalen.

Der var stor tilstrømning, da Brødrene Olsen spillede i 70'erne festivalens første weekend.

70'er festival

Med Tårnburg som afsæt besluttede Den Gamle By at lave en række arrangementer, der kunne indramme og supplere denne store 70'er fortælling.

70'er festivalen foregik de tre sidste weekends i september. På programmet var – foruden Tårnburg – særlige rundvisninger i de moderne bykvarterer, en udstilling med hønsestriik, mulighed for at lave 70'er badges og sidst men ikke mindst en serie koncerter med nogle af 70'ernes ikoniske rock- og popmusikere: Brødrene Olsen, Skousen & Ingemann og Arne Würgler, som alle spillede en række af de sange, der gav dem gennemslagskraft for 40 år siden.

Vejret var godt, publikumsinteressen stor, og det er allerede besluttet at 70'er festivalen også vil blive gennemført de kommende år.

Godaften, det er fjernsynet!

Som en del af 1970'er festivalen stod Radiolaugter igen i år for et weekendarrangement med udgangspunkt i radio/tv-historien og Pouls Radio. TV-historisk konsulent på TV-serien Krøniken, Bjarne D. Nielsen, fortalte om dengang, danskerne fik fjernsyn og om de virkelige begivenheder bag Krønikens fiktive fabrik Bella. Tidligere DR-studievært Claus Jacobsen viste sine egne billeder frem, og fortalte om dengang han begyndte som oplæser på TV-Avisen i 1965 – bl.a. sammen med Eric Danielsen og Bent Bertramsen.

I 70'er-festivalens sidste weekend afholdt Radiolaugter stort tema med udstilling og foredrag om fjernsynets historie. Den tidligere nyhedsvært Claus Jacobsen besøgte udstillingens TV-studie og fortalte om dengang, han blev oplæser på TV-Avisen i 1965 sammen med Eric Danielsen og Bent Bertramsen.

Og endelig viste Radiolaugget den tekniske udvikling gennem udstillingen Fra Billedrør til Fladskærm, hvor man som publikum blandt andet kunne udleve sin indre nyhedsoplæser i et genskabt TV-studie.

Håndværkernes Gade

I år blev sidste del af projektet Håndværkernes Gade færdiggjort, hvilket har bragt nyt liv i flere af husene i Vestergade. Arbejdet ligger i forlængelse af udstillingen Håndværkerne i baghuset om bygningshåndværkerne, der åbnede i 2012 som første etape af projektet.

Der er således nu kommet nye livagtige figurer ind hos skrædderen, skomageren, lysestøberen samt i det fattige hjem i Lille Rosengården.

Desuden er der tilføjet formidling både på en billedskærm og gennem hands-on aktiviteter, hvor man kan røre ved nogle af de materialer, håndværkerne har arbejdet med.

Målet med projektet har været at gøre museets ældre interiører mere vedkommende, forståelige og interessante for et nutidigt museums publikum.

Det er special effects-firmaet KapperCreations, der har leveret figurerne, mens Den Gamle Bys systue selv har fremstillet de historiske dragter. Projektet er gennemført med generøs støtte fra Arbejdsmarkedets Feriefond.

Dansk Plakatmuseum

I år har Dansk Plakatmuseum i Den Gamle By åbnet fire udstillinger, tre på museet i Den Gamle By og en i tilknytning til museets arkiv på Åby Bibliotek.

“Lis Zwick, Jørgen Nash og Drakabygget” var titlen på den udstilling, som museet slog dørene op for 9. februar. Udstillingen viste en række af de plakater fra det frie kunstnerkollektiv Drakabygget i Skåne, hvis plakatsamling Lis Zwick havde overdraget til museet. Lis Zwick holdt åbningstalen, og idehistorikeren Lars Morell, der selv har boet og arbejdet på Drakabygget og som er ekspert i modernismen, holdt efterfølgende tre velbesøgte rundvisninger i udstillingen, der stod frem til 11. august.

Den 30. august åbnede udstillingen “We are all equal – The Faces of Racism Revealed” med 100 plakater af Finn Nygaard. Åbningstalen blev holdt af professor Peter C. Kjærgaard fra

I skrædderens værksted kan publikum nu se en skrædder. Endda med klumpfod. Det var almindeligt at skomagere og skræddere havde skavanker, som gjorde dem uegnede til mere fysisk krævende håndværk.

Lis Zwick fra kunstnerkollektivet Drakabygget overdrog først hele samlingen af plakater til Plakatmuseet, og derpå holdt hun talen, da udstillingen åbnede 9. februar.

Plakatudstillingen "We are all equal" åbnede 30. august. Fra venstre mod højre ses Elsebeth Aasted Schanz, Peter Kjærgaard og Finn Nygaard, som har skabt plakaterne.

Aarhus Universitet. Udstillingen viser en serie portrætter af internationale profiler, hvor det gennemgående "vandmærke" i portrætterne er et forhistorisk kranium. Til udstillingen er udgivet et stort katalog med generøs støtte fra Den Faberske Fond. Plakatserien kan ses til årets udgang.

Fra 11. oktober til 31. december viste Plakatmuseet udstillingen "Tre klassikere fylder 100", hvor plakatkunstnerne Aage Rasmussen, Maggi Baaring og Des Asmussen, som alle var født i 1913, blev fejret.

Den 1. september fyldte kunstneren Per Kirkeby 75 år, og samme dag åbnede Plakatmuseet på Åby Bibliotek udstillingen "Tillykke til Per Kirkeby med de 75 år", som rummer et stort antal af hans plakater. Udstillingen blev til i samarbejde med biblioteket.

I årets løb har Plakatmuseet udlånt hundredvis af plakater til forskellige museer og arrangementer. Af større udlån kan nævnes "To Be Human", der efter at være vist i Den Gamle By i efteråret 2012 gik videre til KunstCentret Silkeborg Bad. Og Industrimuseet i Horsens lånte en stor samling af tobaksplakater til deres udstilling "Altid med en smøg eller en god cigar!"

Plakatpublikationer

Dansk Plakatmuseum er begyndt at udgive en ny serie af kataloger, som udgives hver gang, museet åbner en ny plakatudstilling – undtagen, hvis der udgives en større bog om emnet. Katalogerne er udført i en handy størrelse, som lige kan passe i en dametaske eller i en lomme, og de er på 48 sider. Prisen er sat til 20 kr, så det ikke er den, der skal holde køberne tilbage. Katalogerne gengiver et udvalg af de udstillede plakater, og billedsiden suppleres af en tekst, der sætter plakaterne ind i en kontekst og fortæller om emnet og plakatkunstnerne. Første bind i serien handler om Lis Zwick, Jørgen Nash og Drakabygget og er udgivet med støtte fra Bodil og Jørgen Munch-Christensens Kulturlegat. Andet bind har titlen "Tre klassikere fylder 100", og handler om plakatkunstnerne Aage Rasmussen, Des Asmussen og Maggi Baaring. Kataloget er udgivet med støtte fra Bodil og Jørgen Munch-Christensens Kulturlegat samt fra Gunnar Niskers Fond til Almennyttige Formål. Det er Plakatmuseets håb og ønske, at serien skal blive et samlerobjekt.

Nye internationale kontakter

Som ny leder af Plakatmuseet deltog Elsebeth Aasted Schanz fra 29. oktober til 5. november 2012 i den 12. internationale plakattiennale i Mexico, hvor hun var inviteret til at holde oplæg om Dansk Plakatmuseum og den danske plakattradition. Det var første gang, Dansk Plakatmuseum var repræsenteret i dette vigtige forum, og det gav anledning til en række værdifulde kontakter. Således blev et muligt samarbejde diskuteret med Colorado International Invitational Poster Exhibition ved Colorado State University samt en mulig bytteforbindelse omkring politiske plakater med Center of the Study of Political Graphics i Los Angeles. Museet fik tilbud om at etablere en udstilling af danske plakater ved Taiwan Design Center og fik adskillige tilbud om indlån af plakatudstillinger til Dansk Plakatmuseum. Derudover fik Dansk Plakatmuseum tilbud om at få sine plakatudstillinger og andet relevant plakatomateriale lagt på nettet ganske gratis i et internationalt netværk. Endelig blev der diskuteret samarbejde om flere mulige bogprojekter.

100 malerier fra Aarhus

100 fra Aarhus var titlen på den udstilling af malerier med Aarhus-motiver, som åbnede 21. marts. Både Den Gamle By og Aarhus Bymuseum har et stort antal ældre malerier, der viser steder og stemninger, og med Den Gamle Bys nylige overtagelse af ansvaret for den lokale historie lå det lige for at arrangere en udstilling.

Åbningstalen blev holdt af rektor for Folkeuniversitetet i Aarhus Sten Tiedemann, og efter åbningstalen kunne museets gæster via de mange malerier gå en tur gennem det nu forsvundne Aarhus. Udstillingen vil kunne ses året ud.

Parallelt med udstillingen blev uploadet et større antal malerier på Den Gamle Bys hjemmeside, hvor overskriften Museum Aarhus nu rummer en betydelig vidensressource om byens historie.

Udstilling og fotografering til hjemmesiden er blevet til med støtte fra Fabrikant Albert Nielsens og Hustru Anna Nielsens Fond.

*Lederen af den internationale plakattiennale i Mexico Xavier Bermudes introducerer Elsebeth Aasted Schanz på talerstolen.
Foto Finn Nygaard.*

*Åbavnen set mod Mindebroen
1891. Maleriet kan ses på
udstillingen "100 malerier fra
Aarhus".*

Gellerup in charge. Ansvar for egen historie og brobygning til omverdenen.

Den Gamle By rykkede i 2012 ud i Gellerupparken/Toveshøj i det vestlige Aarhus og har i samarbejde med beboerne her skabt rum og rammer for de lokale fortællinger om stedet og menneskene i fortid, nutid og fremtid. Den Gamle By har haft kontor og mødested på Gellerup Museum, som vi har haft et fremragende samarbejde med.

I det forløbne år er der afholdt 15-20 workshops med forskellige temaer som f.eks. helhedsplanen for området, hverdagsfortællinger og holdninger til Gellerup som bydel.

Fokus har været på temaer, der har betydet noget for såvel voksne som for børn og unge. Den Gamle By har stået for enkelte workshops på Gellerup Museum, andre er gennemført i samarbejde med for eksempel Brabrand-Årlev Lokalhistoriske Arkiv, Teatret Opgang 2 og Gellerup Bibliotek. Hver workshop har haft mellem to og 25 deltagere.

Sideløbende har en række forskellige mennesker fra området hjulpet med at indsamle fotos og andet materiale, og de

Udstillingen "Gellerup er Guld værd!" er skabt af Gellerup-beboerne i samarbejde med Den Gamle By. Udstillingen åbnede 28. september. Foto Vibeke Harsberg.

har nu dannet en frivillig gruppe, der vil dokumentere forandringerne i Gellerup de kommende år.

På Gellerup Bibliotek åbnede 28. september en udstilling, hvor en række lokale har været med til at udvalgte materiale og skabe udstillingen. I løbet af efteråret vil udstillingen cirkulere i lokalområdet, og næste forår vil dele heraf indgå i et særligt Aarhus-fokus i Den Gamle By.

Arbejdet fortsætter i efteråret 2013 med etablering af et lokalt guidekorps, ligesom der også skabes en museumsklub. Endelig inviterer Den Gamle By Gellerups beboere i Den Gamle By med det formål at indhøste viden om, hvordan museets eksisterende rammer kan åbnes på nye måder, så vi får relevans for bl.a. familier med anden kulturel baggrund end dansk.

Nye tilbud til børn og unge med handicaps

I forbindelse med inklusionsprojektet for børn og unge med udviklingshandicap kan Den Gamle By nu tilbyde 14 særlige undervisningsforløb for børn og unge i specialskoler og -klasser. Alle forløbene er udviklet, gennemprøvet og evalueret i et samarbejde mellem Den Gamle By og fire århusianske specialskoler. Gennem disse tilbud ligestiller Den Gamle By specialskoler og -klasser med almindelige skoleklasser, så alle har lige muligheder for at få morsomme og lærerige oplevelser på museum. Forløbene er også egnede for synshandicappede, og tre er tilgængelige for kørestolsbrugere.

Fødselsdag i haven anno 1927, arrangeret i forbindelse med temaweekenden om børn med handicaps.

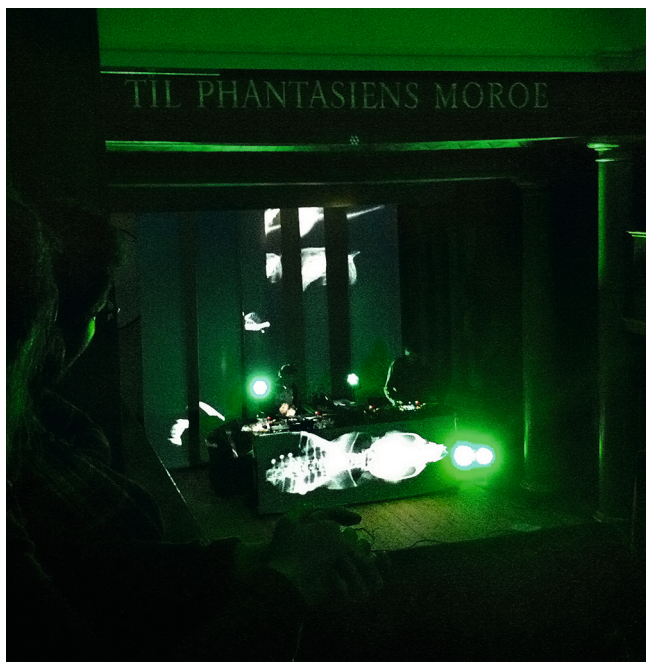

Handicappede børn kan nu også få en sjov og anderledes fødselsdag i Den Gamle By. Tante Johanne slår dørene op til sin lille stue og fejrer fødselaren med familie, bosted eller klasse.

I maj og juni havde Den Gamle By for første gang en praktikelev med udviklingshandicap. Den unge mand arbejdede i gartnerafdelingen, og projektet var en succes for både ham og Den Gamle By. Museet er nu i fuld gang med at undersøge mulighederne for lignende tiltag de kommende år.

I Den Gamle By er vi stolte over, at museet også rummer tilbud for børn, unge og voksne, der ellers normalt aldrig ville besøge et museum, og i weekenden 8.-9. juni blev der sat fokus herpå. Familier med handicappede børn var inviteret til pandekagebagning og storvask som i 1864 og til fødselsdagsselskab som i 1927. Leder af projektet Anki van Dassen fortalte om inklusionsprojektet i foredraget: "Læring og oplevelse på museum for børn og unge med særlige behov. Hvorfor? Hvordan?"

Udviklingsprojektet for børn og unge med handicap er finansieret af The John and Birthe Meyer Foundation.

Helsingør Theater i Den Gamle By lagde rammer til åbningskoncerten for årets SPOT festival 2. maj med Den Sorte Skole.

SPOT og Egoland på Helsingør Theater

I takt med at Den Gamle By går længere op i tiden, er det oplagt at fokusere på den rytmiske musik. Så vi var glade for, at Helsingør Theater sent torsdag aften den 2. maj kunne danne ramme om åbningen af årets SPOT festival. På SPOT bliver ny nordisk rytmisk musik præsenteret for musikjournalister, koncertarrangører og gæster fra hele verden. Ved åbningen spillede det kritikerroste dj-kollektiv Den Sorte Skole deres værk Lesson 3, der består af samplinger fra mere end 250 albums. Lysiscenesætterne Dark Matters lavede en visuel installation, der sammen med musikken og det gamle købstadsteater skabte en helt unik ramme for åbningen.

Årets forestilling i Aarhus Sommeropera var "½LELUJA – Egoland the opera". John Frandsen er komponisten bag, og operaen er Aarhus Sommeroperas udgave af tegneren Ivar Gjørups tegneserie, Egoland, der fra 1986 til 2009 udkom i dagbladet Politiken og før det i Dagbladet Information.

Teater Skæg, PSV og Spektakelteatret

Den Gamle Bys helt specielle byrum bruges jævnligt til teater.

Teater Skæg opførte H.C. Andersens "Tommelise" i deres egen specielle fortolkning i juli og august i gården bag Borgmestergården.

I år rykkede det nystartede Teater Skæg ind i gården bag Borgmestergården, hvor teatret fra 29. juli til 11. august opførte sin egen version af H.C. Andersens klassiske eventyr Tommelise. I Teater Skægs udgave går bypigerne Rita og Karen på opdagelse i Tommelises forunderlige univers, og publikum kunne opleve skuespillerne hoppe ind og ud af fiktionen. De spillede selv alle rollerne med hjælp fra kreative hånddukker og skæve rekvisitter. Forestillingen henvendte sig især til de 3-7 årige og deres medbragte voksne. Samarbejdet var en succes, og både Teater Skæg og Den Gamle By agter at fortsætte samarbejdet til næste sommer.

Også i år var Teaterselskabet PSV og Spektakelteatret på spil i Den Gamle By. Traditionen tro opførte Teaterselskabet PSV i sommerferien en af Ludvig Holbergs komedier, i år Den pantsatte Bondedreng. Det foregik som sædvanlig i Traktørstedet Simonsens Have. Og i Festugen underholdt Spektakelteatret i Bryggergården.

Blogs og andre sociale medier

For et museum som Den Gamle By er det vigtigt at forholde sig til de nye medier, som til stadighed knopskyder via internettet. Se nærmere i artiklen side 79-84, hvordan Den Gamle By bruger de sociale medier.

Vi vurderer de muligheder, medierne giver, vi benytter dem, når vi finder det relevant, og vi får stadig større glæde af dem i forbindelse med museets information, kommunikation, indsamling og markedsføring.

Seneste satsning er en serie på i alt seks blogs, hvor en lang række af museets fagfolk beretter om de ting, de arbejder

med, og de overvejelser, der ligger bag Den Gamle Bys prioriteringer og initiativer.

Vi er bevidste om, at blog-mediet stiller krav om nyheder og opfølgning, og vi prioriterer at prøve mediet af i en periode. Men vi er aldrig i tvivl om, at selve museet som “the real thing” i tre dimensioner og størrelsesforholdet 1:1 altid vil være det vigtigste.

Enestående smyksesamling til Den Gamle By

Fra Aage og Johanne Louis-Hansens Fond har Den Gamle By modtaget en fornem donation på i alt 14.365.000 kr til erhvervelse, dokumentation og udstilling af en enestående samling af klassisk dansk smykkekunst. Forhistorien er, at Den Gamle By i vinteren 2011/12 fik et praj om, at et tysk ægtepar lå inde med en enestående samling af danske smykker, og at de overvejede at afhænde denne samling. Prajet var også en opfordring til Den Gamle By om at forsøge at sikre samlingen en fremtid i Danmark, idet Den Gamle By jo i forvejen har beslægtede samlinger udstillet i museets nye, store Kunstkammer.

Der viste sig at være tale om en helt enestående samling af klassisk dansk smykkekunst af en kaliber, som aldrig vil kunne skabes tilsvarende. Samlingen er skabt af ægteparret Marion og Jörg Schwandt, som bor i Berlin, og har opbygget den over en periode på 40 år. Den omfatter tæt ved 1000 smykker, hovedsagelig i sølv, men også enkelte guldsmykker. Det har angiveligt været målet med samlingen at skabe et repræsentativt overblik over alle strømninger i det 20. århund-

Den enestående samling af dansk smykkekunst pakkes ud i Den Gamle By. Til venstre ses samlerne Jörg og Marion Schwandt fra Berlin i selskab med solvekspert Sabrina Vinther og museumsinspektør Jens Ingvordsen.

Et par smykker fra den omfattende samling Den Gamle By netop har erhvervet. Broche i sølv med rød agat, designet af Th. Bindsbøll og udført hos Holger Kyster omkring 1904 samt hårkam i skildpadde og sølv fra Georg Jensen omkring 1912.

Der er altid mange mennesker i Den Gamle Bys nyåbnede konditori, hvor man kan drikke kaffe og the og spise flødeskumskager.

redes smykkekunst. Samlingen er af meget høj kvalitet og alle smykkerne intakte.

De smykkeeksperter, som Den Gamle By har allieret sig med, vurderer, at "samlingen har både stor national, international og kulturhistorisk værdi og bør befinde sig på et museum", ligesom de vurderer, at "det ikke vil være muligt at genskabe en lignende samling af danske smykker – hverken med uanede mængder af såvel tid som penge til rådighed".

Det er planen, at der skal udgives et katalog over samlingen, og at substantielle dele heraf skal udstilles i Den Gamle Bys Smykkeskrin, der vil blive opført under jorden i tilknytning til Kunstkammeret.

Årbogen for 2014 vil indeholde en nærmere beskrivelse af samlingen og planerne for udstilling heraf.

Nyt forskningsprojekt

om nydelsesmidlernes Danmarks historie

Kaffe, the, tobak, vin og spiritus er en integreret del af de flestes danskeres dagligdag. Selvom disse nydelsesmidler alle har mindre end 500 år på bagen i Danmark, har deres succes og historiske gennemslagskraft været uden sidestykke. Ja, man kan ligefrem sige, at deres betydning vanskeligt kan overvurderes.

Det kan derfor virke paradoksalt, at vores viden herom er så uendelig sparsom. Men det gør Den Gamle By nu noget ved. Det sker i samarbejde med historikeren, dr.phil. Annette Hoff, som er ansat som seniorforsker i Den Gamle By for at undersøge nydelsesmidlernes historie i Danmark.

Opstarten af projektet er sket med støtte af Møllerens Fond, Bodil Christiane Kolding Sneums Fond og Farumgaard-Fonden. Og med en generøs donation på 1 mio kr har Augustinus Fonden sikret, at den vægtige forskningsdel af projektet kan realiseres.

Det er håbet, at den forøgede viden om emnet vil danne grundlag for en udvidet og opdateret formidling i Den Gamle By, der rummer vægtige samlinger om såvel tobak, kaffe og the som vin og brændevin.

Vedligeholdelse

Møntmestergården har denne sommer fået en gennemgribende istandsættelse af skorstenspiber og facader. Det er i år

Møntmestergården har denne sommer fået en gennemgribende istandsættelse.

13 år siden, at huset blev færdiggjort i det ydre, og tiden var derfor kommet til den første større vedligeholdelse af bygningens facader. Selvom Møntmestergården er bygget med en meget høj grad af originale bygningsdele, har det været nødvendigt under opførelsen at supplere med en del nye materialer, som efterfølgende har forårsaget en del bevægelser i bindingsværket med revner og afskalninger til følge.

Huset er nu eftergået på skorstene, tag og facader og ny-malet i den karakteristiske barokke farvesætning med sorte kvadersten, grå søjler og røde vinduer.

I 2013 er der desuden udført en del større og mindre reparationer på Kalundborghuset, Aarhus Mølle, Viborghuset og Bryggeriet.

Rekonstruktion af 1800-tals træpumpe

I 2011 var den gamle træpumpe i Brænderiets baggård så medtaget af råd, at den måtte fjernes. Det blev derfor besluttet at gøre et forsøg på at fremstille en ny – udelukkende med gamle teknikker. Og det arbejde er blevet udført under de sidste tre års håndværksweekender.

Første år udvalgte en knastfri egestamme, og med håndkraft borede tømmerne – og publikum – hele vejen gennem stammen med et fire meter langt skebor. Andet år udvidede man hullet i den del, hvor pumpeværket skal virke, og efterfølgende blev pumpen gjort helt rund med økse og høvl. Under dette års håndværksweekend lykkedes det så at få pumpen til at virke – og med tyk stråle! Drejeren og smeden

Under dette års håndværksweek-end lykkedes det at få en rekonstruktion af en træpumpe, fremstillet efter gamle teknikker, til at virke. Foto Mathilde Bech.

hjalp med at fremstille det faste pumpehjerter og den gående pumpesand.

Bevaring og magasiner

Engang troede man, at plastik var et uforgængeligt materiale, men nu ved vi, at det er meget følsomt overfor lys, varme og fugt. Det stiller helt nye krav til museets bevaringsafdeling, ikke mindst i forbindelse med opbygningen af stadig flere interiører i det moderne bykvarter.

Den Gamle Bys konservatorer har derfor arbejdet en del med dette emne de senere år, og i november 2012 deltog Karen Woer og Nynne Raunsgaard Sethia i et seminar i Stockholm om bevaring og konservering af plastik. Den nye viden, der herved blev erhvervet, har udmøntet sig i vejledning og råd til de medarbejdere, der har arbejdet med klargøring af genstande til lejlighederne i Tårnby, ligesom den nye viden også er gjort frugtbar i forbindelse med nye procedurer og normer for opbevaring af plastik på museets magasin.

At skaffe tilfredsstillende opbevaringsforhold for museets store samlinger er en langstrakt og uhyre kompliceret proces, der har været i gang gennem mange år. Meget er nået, og meget står tilbage.

I 2011 blev der etableret et nyt kompaktreolsystem på magasinet i Trige til museets samling af små genstande. I 2012 blev udflytningen af museets største magasin med småting indledt. Magasinet indeholder flere tusinde museumsgenstande, og arbejdet forventes afsluttet i løbet af to år. Når genstandene flyttes, bliver de gjort rene, fotograferet og pakket i kasser, som forsynes med lister over, hvad de rummer. Inden kasserne stilles på plads i det nye kompaktreolsystem, fryses de mod skadedyr. Alle billeder og genstandslistes bliver gjort tilgængelige i det landsdækkende registreringssystem Regin.

Aarhus-bind og webpublikation i

Projekt Middelalderbyen

I 1977 tog daværende professor og senere rigsantikvar Olaf Olsen initiativ til et stort anlagt projekt om de danske middelalderbyer. At vi i år – 36 år efter projektets igangsættelse – endelig kunne udgive bindet om Aarhus, skyldes en generøs donation fra Velux Fonden og en stor indsats fra bindets forfatter, museumsinspektør Connie Jantzen.

Projektet blev i sin tid muliggjort ved en bevilling fra Statens Humanistiske Forskningsråd, og mange institutioner og personer har medvirket til, at der i 1980'erne og 90'erne kunne udkomme beskrivelser af syv af de i alt ti byer, som indgik i de oprindelige planer.

Da Aarhus Byråd besluttede, at Aarhus Bymuseum fra 2011 skulle nedlægges, og opgaven som lokalmuseum for Aarhus overdrages til Den Gamle By, var færdiggørelsen af bogen om Aarhus i middelalderen en af de ting, vi gerne så afsluttet, mens tid var.

I samarbejde med Dansk Center for Byhistorie udformede Den Gamle By et projekt for færdiggørelse. Færdiggørelsen skulle foruden bindet om Aarhus omfatte to andre delprojekter. Dels en digitalisering og webbaseret formidling af det omfattende kildemateriale for alle de udvalgte ti byer i projektet, som skulle realiseres af tidligere leder af Dansk Center for Byhistorie, nuværende stadsarkivar Søren Bitsch Christensen. Dels som en slags kronen på værket et afsluttende samlebind om den danske middelalderby.

Færdiggørelsen af Middelalderbyen Aarhus og den digitale udgivelse af kildematerialet blev markeret ved en reception i Den Gamle By 14. juni med deltagelse af bl.a. Olaf Olsen og en lang række af de middelalderforskere, der har fulgt projektet.

Samlebindet om den danske by i middelalderen er under udarbejdelse og forventes udgivet i begyndelsen af 2015.

Ny leder af Dansk Center for Byhistorie

Den 1. marts tiltrådte historiker Mikkell Thelle som ny leder af Dansk Center for Byhistorie og som adjunkt i byhistorie ved Institut for Kultur og Samfund ved Aarhus Universitet.

Mikkell Thelle kommer fra en stilling som museumsinspektør ved Nationalmuseets afdeling for Nyere Tid og havde derudover netop afleveret sin ph.d.-afhandling ved Københavns Universitet om det offentlige rum i København omkring 1900. Udover museumsarbejdet har Mikkell Thelle arbejdet med udstillinger, bl.a. Brede Værk-udstillingerne på Nationalmuseet, og skrevet om byhistorie, industrikultur, museer og digital formidling. Tidligere har han som museumsinspektør arbejdet på Greve Museum med bl.a. forstads-historie og udstillinger.

Museumsinspektør Connie Jantzen sammen med sin gamle lærer, fhv. rigsantikvar Olaf Olsen ved præsentationen af bogen Middelalderbyen Aarhus 14. juni.

Stillingen som centerleder har i nogen tid været vakant, efter at centrets leder gennem 10 år, Søren Bitsch Christensen, valgte at forlade jobbet for at blive Aarhus' første stadsarkivar. Udover ledelsen af centret vil Mikkel Thelle bidrage til undervisningen og specialevejledningen på Aarhus Universitet og deltage i arbejdet i købstadsmuseet Den Gamle By.

Særlige gæster

Den 12. juli aflagde Hendes Majestæt Dronningen et privat besøg i Den Gamle By, hvor hun bl.a. så det nyåbnede Tårn-borg, særudstillingen 100 fra Aarhus samt Håndværkerne i Baghuset. Der blev også tid til orientering om planerne for Aarhus Story, herunder en konstruktiv gang ping-pong om flere af museets planer.

Hen over året besøges Den Gamle By af mange universitetsforskere, museumskolleger, firmaer, politikere, ministre og ambassadører. Nedenfor er omtalt et udvalg af årets besøgende.

Rådmand fra Aarhus Kommune, Dorte Laustsen, deltog i filmpremieren på "Genkendelses glæde – erindringsformid-

Hendes Majestæt Dronningen besøgte 12. juli Den Gamle By, hvor hun bl.a. så kollektivet Tårn-borg og her interesseret fulgte interviewet med de daværende beboere.

*Rådmænd Thomas Meedom og
direktør Hosea Dutschke på
besøg i Erindringslejligheden
11. januar 2013.*

ling for mennesker med demens”. Det foregik i Den Gamle By 1. juni.

Den 17. juni havde museet besøg af formanden for Det Konservative Folkeparti Lars Barfoed og Aarhus’ kulturrådmænd Marc Perera Christensen.

Den 19. juni åbnede Ane Mærsk Mc-Kinney Uggle og kulturminister Marianne Jelved Tårnborg 1974. I åbningen deltog også fhv museumsdirektør Jan Vaessen fra Nederlands Openluchtmuseum samt museumsdirektør Richard Evans fra Beamish i England og Skansenchef John Brattmyhr fra Stockholm.

I forbindelse med afholdelse af Organisationen Danske Museers internationale formidlingsseminar 12.-14. marts 2013 besøgte en række af de udenlandske indlægsholdere Den Gamle By. Gæsterne var senior museum consultant Elaine Heumann Gurian fra USA, dr. Nick Winterbotham, som er formand for den engelske Group for Education in Museums, lederen af afdelingen for Education & Outreach fra The National Archives i England, dr. Catherine Nichols fra Berlin, director Stephanie Norby fra Smithsonian Center for Education and Museum Studies, USA, samt Samuel Bausson og Mar Dixon fra Museomix i Frankrig.

Den Gamle By var af Kulturstyrelsen blevet udvalgt som referencemuseum i forbindelse med afholdelse af seminaret Social Learning Spaces, og i den anledning aflagde de internationale indlægsholdere Den Gamle By et besøg den 10.

maj. Gæsterne var professorerne John Falk og Lynn Dierking fra Oregon State University, Dr. Martha Flemming, England og CEO Amareswar Galla, The Inclusive Museum.

Forskning og publikationer

- Djupdræt, Martin Brandt: Ikke en event. Den Gamle By vil formidle oplevelse og oplysning om hjemløse. Indlæg i Kristeligt Dagblad 17. oktober 2012.
- Djupdræt, Martin Brandt: Vikingen bliver til. I Vinkler på Vikingetiden, red. af Mads Blom, Mette Boritz m.fl. Nationalmuseet og Skoletjenesten. 2013 side 6-14.
- Djupdræt, Martin Brandt og Merete Pallesen: Sociale medier formidler historien. Den Gamle Bys årbog 2013 side 79-84.
- Djupdræt, Martin Brandt og Thomas Bloch Ravn: Aarhus Story. Den Gamle Bys årbog 2013 side 53-60.
- Jantzen, Connie: Middelalderbyen Aarhus. Den Gamle By 2013.
- Jantzen, Connie: Spor i byen efter det ældste Aarhus. Den Gamle Bys årbog 2013 side 61-68.
- Laursen, Anneken Appel: Da Ulrik kom på museum, Den Gamle Bys Årbog 2013 side 45-52.
- Lindberg, Henning: The House of Memory. Artikel i Creativity, Lifelong Learning and the Ageing Population. Jamtli Förlag 2013 side 94-101.
- Rasmussen, Søren Tange: Da aarhusianerne fik nok – 70-året for augustoprøret. Artikel i JP Aarhus 29. august 2013.
- Nielsen, Erik Nellemann: Gynækologens klinik. Den Gamle Bys årbog 2013 side 37-44.
- Pallesen, Merete og Martin Brandt Djupdræt: Sociale medier formidler historien. Den Gamle Bys årbog 2013 side 79-84.
- Ravn, Thomas Bloch: Museumsforskningen i fare? Indlæg i Weekendavisen 6. september 2013.
- Ravn, Thomas Bloch: Museum og mødested. Den Gamle Bys årbog 2013 side 7-14.
- Ravn, Thomas Bloch og Martin Brandt Djupdræt: Aarhus Story. Den Gamle Bys årbog 2013 side 53-60.
- Schanz, Elsebeth Aasted: Lis Zwick, Jørgen Nash og Drakabygget, katalog Dansk Plakatumuseum 2013.

Til håndværksdage kan publikum gå i dialog med Den Gamle Bys håndværkere.

Schanz, Elsebeth Aasted: Tre klassikere fylder 100, katalog Dansk Plakatumuseum 2013.

Schanz, Elsebeth Aasted: We are all equal, katalog Dansk Plakatumuseum 2013.

Schanz, Elsebeth Aasted: Tre plakatklassikere fylder 100. Den Gamle Bys årbog 2013 side 69-78.

Schanz, Elsebeth Aasted og Ingo Milton: Den behøvede svend. Tegneserie, Gads Forlag 2013.

Skjernov, Lisbeth: Æ skumkacher å æ vinnebrø'. Historien om konditoriet Café Bonnich fra Aabenraa. Den Gamle Bys årbog 2013 side 24-36.

Thelle, Mikkel (red): Københavns Tekniske Skoles historie, skrevet af Signe Bergman Larsen. Københavns Tekniske Skole 2013.

Faglige hverv, konferencer, studierejser og foredrag

Den Gamle Bys personale er aktive i et stort antal sammenhænge i Danmark og internationalt. Her hentes inspiration, som er af afgørende betydning for museets udvikling, og her bidrager vi med egne erfaringer.

I forbindelse med udviklingen af Aarhus Story har en række medarbejdere i foråret været på inspirationstur til England med besøg på museer i Manchester og Liverpool. Ligeledes har der været en studietur til STAM i Gent og Bokrijk i Genk, begge i Belgien.

På The Sixth International Conference on the Inclusive Museum holdt museumsinspektør Anneken Appel Laursen

Opgangen i Tårnborg er et knudepunkt med et mylder af interesserede besøgende.

indlægget Visitor Involvement as a Strategy: A Museum Transmitting a Message for Social Outcasts. Konferencen blev holdt på Statens Museum for Kunst 24. april.

På Kulturstyrelsens internationale conference om Social Learning Spaces holdt museumsdirektør Thomas Bloch Ravn 13. maj indlægget A Museum about People, for People and with People.

På Association of European Open Air Museums konferencen i Bayern holdt Thomas Bloch Ravn 29. august indlægget Updating Den Gamle By and Rethinking the Open Air Part as an Inclusive Museum.

På samme conference holdt Den Gamle By poster-præsentationer om Håndværkerne i Baghuset ved Niels Meyer og Martin Brandt Djupdræt og om Historiens Vidner ved Allan Leth Frandsen.

Museumslærer Henning Lindberg holdt 29. august indlæg om Den Gamle Bys erindringsformidling med titlen At skabe åbning til livet. Det foregik på Skandinavisk Museumsforbunds møde i Stockholm, og efterfølgende blev Henning Lindberg valgt til formand for den danske sektion med henblik på at arrangere et møde i Den Gamle By med fokus på museernes socialpolitiske potentialer.

I dagene 30. september til 3. oktober deltog museumsinspektør Tove Engelhardt Mathiassen i en conference i Lyon arrangeret af Centre International d'étude des Textiles Ancien med indlægget Textilnet.dk – an ongoing Danish project. Og 11.-12. oktober deltog Tove Mathiassen i konferencen Emotional Objects i London med indlægget Protective Strategies Hidden in Garments for Christening.

Konservator Nynne Raunsgaard Sethia er formand for Konservatorernes Efteruddannelses Pulje og museumsinspektør Tove Engelhardt Mathiassen er formand for De danske museers dragt- og tekstilpulje.

Den Gamle By deltager løbende i møder og konferencer i regi af Association of European Open Air Museums, FRI-Norden og Lifelong Learning i Open Air Museums (LLOAM). I Danmark er vi bl.a. med i Organisationen Danske Museer og Foreningen af Specialmuseer i Danmark, og museet arbejder tæt sammen med Folkeuniversitetet og forskellige folkeoplysningsforbund.

Ligeledes har vi tæt kontakt til en række museer i Danmark og i udlandet.

Den Gamle Bys bestyrelse

Formand for Den Gamle Bys bestyrelse er siden 1. juli direktør Peter Kjær, som også er formand for Erhverv Aarhus. Peter Kjær overtog formandsposten efter direktør Jørgen Andersen, der året ud fortsætter i bestyrelsen som næstformand. De udgør sammen med fhv. dekan Bodil Due, Aarhus Universitet, museets forretningsudvalg.

Derudover består bestyrelsen af forhenværende folketingsmedlem Elisabeth Arnold, advokat Mogens Birkebæk, formand for kommunekontaktrådet i Region Midtjylland Anders G. Christensen, folketingsmedlem Jonas Dahl, formand for Aarhus Haandværkerforening Søren Dyhr, formand for regionsrådet i Region Midtjylland Bent Hansen, adm. direktør i Aktieselskabet Carl Christensen Thomas Jensen, LO-formand Anders Munk, direktør Hans Viggo Støving samt murerformand Hans Bendix Weiss, som er repræsentant for Den Gamle Bys personale.

Personale

Museumsdirektør er mag.art. Thomas Bloch Ravn. Han leder Den Gamle By sammen med en chefgruppe bestående af administrationschef, cand.merc. Jan Nielsen, publikumschef, cand.mag. Trine Locht Elkjær, projektchef, cand. phil. Allan Leth Frandsen, bygningschef, arkitekt maa Niels Meyer samt overinspektør cand.mag. Martin Brandt Djupdræt.

Museumsdirektør Thomas Bloch Ravn har det overordnede ansvar for museale principper, udvikling og strategi samt for eksterne kontakter.

Ud over chefgruppen refererer følgende til museumsdirektøren: direktionssekretær Pernille Bruun, pressekoordinator Merete Pallesen samt leder af Dansk Center for Byhistorie, adjunkt, ph.d. Mikkel Thelle. Thomas Bloch Ravn er endvidere bivejleder for ph.d.-studerende Ingrid Vatne.

Pressekoordinator Merete Pallesen er leder af kommunikationsafdelingen. Afdelingen består endvidere af marketingkoordinator Lotte Waltersdorff-Lassen, journalist og webkoordinator Vibe Halbirk, grafiker Rikke Gormsen, as-

Historien formidles for døvblinde gæster.

Den Gamle Bys nye bestyrelsesformand, direktør Peter Kjær.

En del af Den Gamle Bys personale samlet 21. juni 2013 til intern fejring af åbningen af Tårnborg.

sistent Gitte Hougaard, assistent Anne Fuglsang Jensen samt assistent Kamma Mogensen.

I Dansk Center for Byhistorie er Mikkel Thelle centerleder og Kristian Buhl Thomsen ansat som ph.d.-stipendiat. I løbet af året har cand. mag. Lars Kjær, maa Christina Pedersen og stud. mag. Rasmus Jakobsen været ansat i praktikophold.

Administrationschef Jan Nielsen er ansvarlig for økonomi, personale og museets øvrige drift, herunder IT, rengøring og vagtafdeling.

Økonomifunktionen består af bogholder Aase Back Kjeldsen, økonomisekretær Marianne Skov Vitved, bogholderiassistenterne Merete T. Lantz, Lene Frederiksen, Dorthe J. Andersen, Lone Gallø Sørensen, Kirsten Woetmann og Sussi Lindgren Løth samt af projektkøkonomiassistent Anne Grethe Holm Nielsen og personalesekretær Claus Rønlev. Bogdan Jachowski og Connie Witting er ansat som kontormedhjælpere. Derudover korrespondent Irmelin Kielsgaard og kontorassistent Jane Brahe.

Den Gamle Bys IT- og sikringsafdeling ledes af tekniker Ole Bojesen. I afdelingen er ansat Jesper Langberg Olesen, Christoffer Rasmussen, Jørgen Reinhold, Jann Pedersen, Henriette Bendtsen og Tommy Sørensen Møller.

Rengøringsafdelingen består af rengøringsleder Jane Heiborg Johansen. Rengøringsassistenter er Jette Holmhus, Kim Pappe Andersen, Ejvin Jæger Iversen, Anders Jensen, Hanne Vissing Jakobsen, Lene Dalgaard, Gunhild Asmussen, Birgit Kongsgaard, Karsten Nielsen, Su Phromchana, Lotte Hvidkjær Andersen, Charlotte Lauring Nielsen og Hans Henrik Martensen. Til rengøringsgruppen er tilknyttet to afløsere

Pernille Bonde og Sarah Bonde ligesom der i højsæsonen suppleres med et antal medhjælpere.

Vagtafdelingen består af vagtmester Jan Peter Thingvad Olsen og vicevagtmester Michael Calaminus. Derudover er ansat driftsassistenten Dan Christensen, Rene Christensen, Brian Hansen, Jørn Brøndberg og Per Ammitzbøl Sørensen.

Overinspektør Martin Brandt Djupdræt har ansvaret for Den Gamle Bys samlinger, formidling, bevaring og bibliotek.

Med reference til overinspektør Martin Brandt Djupdræt er ansat museumsinspektørerne ph.d. Elsebeth Aasted Schanz, cand.phil. Tove Engelhardt Mathiassen, cand.mag. Jens Ingvordsen, cand.mag. Connie Jantzen, cand.mag. Søren Tange Rasmussen, cand.mag. Anneken Appel Laurson og cand.mag. Lisbeth Skjernov. I den museumsfaglige afdeling indgår endvidere projektansat antropolog Danielle Guldmann Sekwati samt cand.mag. Doron Haahr. Kitt Bording-Jensen blev 1. februar ansat som projektleder med opgaven at organisere, formidle og tilgængeligøre den lokalhistoriske billedsamling, som Den Gamle By vil overtage fra hovedbiblioteket i Aarhus.

Derudover er i afdelingen ansat registrator Ove Hove samt museumsassistenterne Jane Maj-Britt Brügger, Lorents Larsen, Henrik B. Jensen, Kurt Kragh Nielsen, Jette Munk, Mette Kvarning, Lone Engelbrecht, Tina Asferg Jakobsen og Bodil Brunsgård Nielsen. Birka Ringbøl Bitsch er projektansat på tekstil.net.

Som leder af Plakatumseet har Elsebeth Aasted Schanz i

Museumsinspektør Søren Tange Rasmussen introducerer kolleger fra kommunikationsafdelingen til Besættelsesmuseet.

Frivillige telefonfolk installerede telefoner anno 1974, så publikum nu kan ringe fra lejlighed til lejlighed i Tårnborg.

sin stab museumsassistenterne Birgitte Olsen, Stig Bek, Pierre R. Briand de Crevecoeur og Sanne Staal Guldholt.

Som leder af Besættelsesmuseet er Søren Tange Rasmussen chef for timelønnet personale og frivillige. Museumsassistent Peter Præstgaard, cand. mag. er fra maj ansat som timelønnet på Besættelsesmuseet. Cand. mag. Tina Pedersen var projekt-ansat museumsassistent til december 2013.

Anne-Grete Roed Jensen er Den Gamle Bys bibliotekar og har samtidig ansvaret for Klub Den Gamle By. Bevaringsafdelingen ledes af kulturhistorisk konserveringstekniker Karen Woer. Afdelingen består derudover af cand. scient. kons. Nynne Raunsgaard Sethia, grafisk konserveringstekniker Ole Hertzum, møbelkonservator Torsten Meinert Johnsen, malerikonserveringstekniker Naja Hølvig Mikkelsen, kulturhistorisk konserveringstekniker Gitte Sørig Thomsen, samt konserveringsassistenterne Edel Kragh, Birgitte Haundal Sørensen og Kari Helene Berg, samt magasinmedarbejder Anker Østergård Raunkjær Kristensen.

Publikumschef Trine Locht Elkjær er ansvarlig for billetsalg, butikker, Levende Museum, undervisningsafdeling, systue, oplevelses- og salgsafdeling samt museets frivillige. Publikumschefen har desuden i samarbejde med administrationschef Jan Nielsen ansvaret for restaurationsområdet.

I billetsalget er ansat publikumsassistent Bjarne Brun Bjerg. Butiksafdelingen ledes af butiksbestyrelse Helle Vester Jensen. Desuden er ansat indkøber Bente Snedker, lagermedhjælper Hanne Philippon Christensen, bagerne Henning Løbner og Helle Skovbjerg, butiksassisterne Dorthe Gaarsvig Døssing og Leila Ostenfeldt samt butiksmedhjælperne Karen Holst Rasmussen og Jeanette Andersen. Personalet i både billetsalg og butikker suppleres med et større antal timelønnede medhjælpere. Derudover er museumsinspektør Agnete Amlund Rasmussen og museumsassistent Jens Kristian Boll en del af publikumsafdelingerne.

Henning Lindberg er leder af Levende Museum, imens Den Gamle Bys undervisningsafdeling ledes af Marianne Bager. Til de to afdelinger er knyttet projektmedarbejder Anne Marie van Dassen samt sekretær Bent Bauning. Personalet i både undervisningsafdelingen og Levende Museum suppleres med et større antal timelønnede medhjælpere.

Den Gamle Bys systue ledes af afdelingsleder Hanne Mel-

vej Lyngbye. Museumsassistenter er Inger Askov Johnsen, Connie Hoffmann, Lise Andersen Rendbæk, Ulla Hansen og Birgit Klauber.

Oplevelses- og salgsafdelingen omfatter afdelingsleder Marianne Gjørtz Hougaard, arrangementmedarbejderne Britha Lunding og Anne-Sophie Fugl samt publikumsassistenterne Tina Jønson, Bodil Hansen og Jytte Hansen.

Det faste personale på restaurationsområdet udgøres af køkkenchef Rasmus Holsteen Jessen, kok og personaleansvarlig Rikke Pedersen, kok Anne Kathrine Gundestrup og rengøringsassistent Birgitte Dolleris Thomsen. Personalet i afdelingen suppleres i højsæsonerne af et stort antal timelønnede medhjælpere.

I juni måned modtog kok og personaleansvarlig Rikke Pedersen et legat fra Birte og Peter Jensens Fond. Legatet bliver uddelt til en medarbejder i Den Gamle By, som har udvist et særligt engagement og ydet en særlig indsats såvel fagligt som kollegialt.

Projektchef Allan Leth Frandsen leder sekretariatet for Den Moderne By og museets andre store projekter. Projektkoordinator er museumsinspektør, cand.mag. Berit Guldmann Andersen og derudover er tilknyttet museumsinspektør cand.phil. Anne Cathrine Lorentzen, cand.mag. Erik Nellesmann Nielsen samt museumsassistenterne Rikke Hartmann Andreasen, Dorte Telling Madsen og assistent Trine Vindevoghel.

Bygningschef Niels Meyer har ansvaret for museets tegnestue, bygningsafdelingerne, udstillingsafdelingen samt diverse teknisk personale. På Den Gamle Bys tegnestue er ansat

Den Gamle Bys frivillige hovedsageligt fra Radiolauget og Telefonlauget på studietur til Egeskov 4. august 2013.

arkitekt maa Karen Marcmann, arkitekt maa Jonas Rump Nielsen, bygningsarkæolog cand. mag. Erik Bjerre Fisker, bygningskonstruktør Martin Sommer, museumsassistent Solveig Kirstine Kristensen samt byggetekniker René Duhn Gotthardsen Scarpa. Flere af tegnestuens ansatte har også i 2013 lagt hovedvægten af deres kræfter i projektorganisationen for Den Moderne By.

I teknisk afdeling er ansat elektriker Lars From Nielsen, ventilationstekniker Henrik Bavnild Jensen og maskinmester Jens Jagd Jeppesen.

Museets udstillingsafdeling ledes af scenograf og møbelsnedker Tine Scharling Thomsen. Ansatte er udstillingsteknikerne Kurt Edelhardt Eriksen, Mikkkel Bødker Lüders og Flemming Enevoldsen, udstillingstekniker og skiltemaler Lars Ørbæk Laursen, udstillingstekniker og grafiker Henrik Nøhr Mikkelsen, grafiker Frank Pedersen, arkitekt maa Susanne Mikkelsen, museumssmed Gunnar Olsson, smed Bjarne Maj og museumsassistent Karen Margrethe Jensen.

Malerafdelingen ledes af formand Torsten Lykke Nielsen, og i afdelingen er ansat malersvendene Anne-Mette Strandgaard Sørensen, Ditte Marie Skjødt, Klaus Jensen og Dorthe Kristensen Beaudhots samt malerlærling Safa Jarber.

Murerafdelingen ledes af formand Hans Bendix Weiss, og han har i afdelingen ansat Bjarne Andersen, Carl Henrik Vammen, Erik Hansen, John Nielsen, Kjeld Nielsen, Lars Fabricius, Niels Kure Jensen samt lærlingene Jacob Lantz og Rikke Hou Kondrup.

Tømmerne ledes af formand Ejvind Maltesen. I afdelingen er ansat Christina Rebecca V. Jensen, Lasse Ebbesen, Rasmus Vinther, Thomas Bordal, Tommy Ravnsbæk og Christian Rønne Larsen samt Lars E. Jakobsen, der 4. oktober afgik ved døden. Derudover lærling Mathias Roed Nilsson.

Sidst men ikke mindst bør nævnes de frivillige i bryggerlavet, radiolavet, telefonlavet samt børneaktørerne og en række individuelle frivillige, der alle yder en stor ulønnet indsats for Den Gamle By.

English summary

2012 was a great year for Den Gamle By, with 386,189 visitors, sound financial results and a series of the museum's major projects enjoying excellent progress.

In connection with the Danish Finance Act for 2013, the government extended its special grant for the Den Gamle By's work with the modern town. And at Aarhus Town Council's 2014 budget settlement, it was decided that the municipality's special grant would also continue. Den Gamle By is very thankful to both the government and the municipality for such invaluable support.

Den Gamle By's work as both a national and local museum is functioning well and a certain hesitation from the museum about being responsible for Aarhus's history has been fully rectified. We now see major perspectives in a combination of local and national history within Den Gamle By.

The 1974 Neighbourhood and Aarhus Story are progressing to plan and the newly-opened Tårnborghuset 1974 is without doubt the main reason for a continued significant increase in the total number of visitors to Den Gamle By. All of the indications are that in 2013, Den Gamle By will attract over 400,000 visitors for the very first time.